

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради PhD 11389
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Казюк Микола Іванович, 1991 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2020 році Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління за спеціальністю державне управління, аспірант кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, виконав акредитовану освітньо-наукову програму Історія та археологія.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена рішенням Вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, від 25 листопада 2025 року № 423, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Зуляк Іван Степанович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Рецензентів

Кліш Андрій Богданович – доктор історичних наук, професор кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Прийдун Степан Васильович – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Офіційних опонентів

Добржанський Олександр Володимирович – доктор історичних наук,

професор, завідувач кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Полич Мар'яна Іванівна – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри міжнародних відносин та дипломатії Західноукраїнського національного університету.

на засіданні «08» січня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки Миколі КАЗЮКУ на підставі публічного захисту дисертації ««Українське представництво у Віденському парламенті (1897–1907 рр.)»» за спеціальністю 032 Історія та археологія.

Дисертацію виконано в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль.

Науковий керівник – Терещенко Валентин Дмитрович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 03 Гуманітарні науки. Дисертація виконана державною мовою, відповідно до вимог МОН, освітньо-наукової програми закладу, специфіки галузі знань та спеціальності. Дотримано вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 8 наукових публікацій, з них 3 – статті у фахових наукових виданнях України категорії Б, 5 – матеріали наукових конференцій.

Наукові праці, у яких опубліковані основні результати дослідження

1. Kaziuk M.I. Parliamentary Activities of Danylo Tanyachkevych (1897-1900) «Вісник науки та освіти» (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»). Випуск № 7(25) 2024. С. 1207–1220. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-7\(25\)-1207-1220](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-7(25)-1207-1220)
2. Казюк М., Гучак О. Діяльність українських депутатів у Віденському парламенті наприкінці ХІХ ст. (за матеріалами часопису «Діло»). Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»). Випуск № 8(26) 2024. С. 1169–1182. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-8\(26\)-1169-1182](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-8(26)-1169-1182)
3. Kaziuk M. Parliamentary activity of Roman Yarosevych. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія* / головний редактор Іван Зуляк. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2024. Вип. 2. С. 71–76. DOI <https://doi.org/10.32782/2307-7778/2024.2.9>

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Зуляк Іван Степанович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Без зауважень.

Добржанський Олександр Володимирович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, із зауваженнями:

1. У роботі згадується роль преси, проте хотілося б почути детальнішу думку автора: чи використовували депутати парламентську трибуну свідомо як інструмент інформаційного приводу для преси? Чи

існувала узгоджена медіа-стратегія українських парламентських клубів для популяризації своїх виступів серед широкого загалу?

2. У другому розділі, аналізуючи виборчі кампанії, автор зосереджується на Галичині. Варто було б детальніше порівняти виборчі стратегії українців Галичини та Буковини, адже умови політичної боротьби в цих регіонах суттєво відрізнялися (зокрема, через різний рівень міжнаціональної напруги).

3. Автор описує спроби консолідації українців. Наскільки жорсткою була партійна дисципліна при голосуваннях? Чи фіксувалися випадки, коли депутати голосували всупереч рішення свого клубу, керуючись власними переконаннями або інтересами свого виборчого округу, і які наслідки це мало?

4. Аналізуючи ефективність роботи депутатів, автор спирається переважно на кількість виступів та поданих петицій. Проте бажано було б навести конкретніші дані про коефіцієнт корисної дії цієї роботи: скільки саме законопроектів чи поправок, ініційованих українцями, реально стали законами чи урядовими розпорядженнями в цей період?

Полич Мар'яна Іванівна – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри міжнародних відносин та дипломатії Західноукраїнського національного університету, із зауваженнями:

1. Розкриваючи тему боротьби за український університет (четвертий розділ), дисертант детально описує парламентські виступи. Однак, на наш погляд, варто було б більше уваги приділити кулуарній дипломатії та переговорам з урядовими колами, які часто передували публічним дебатам. Чи простежується в джерелах вплив таких неформальних домовленостей на позицію профільного міністерства?

2. У підрозділі про соціально-демографічний портрет депутатів вказано на значну частку духовенства. Було б цікаво почути думку автора: як саме належність до духовного сану впливала на голосування цих депутатів у питаннях, що не стосувалися безпосередньо церкви (наприклад, податкові чи

аграрні закони)? Чи існувала певна "дисципліна голосування", що диктувалася церковною ієрархією?

3. Розглядаючи парламентську діяльність, автор часто узагальнює поняття «українські депутати». Проте в зазначений період (1897-1907) серед них існували серйозні ідеологічні розбіжності. Було б доцільно чіткіше показати внутрішню фракційну боротьбу: як ідеологічні розбіжності заважали (або допомагали) голосувати консолідовано за важливі законопроекти?

4. Хронологічні межі дослідження завершуються 1907 роком — моментом запровадження загального виборчого права. Варто було б у висновках дати більш розгорнуту оцінку того, як саме досвід, набутий у період 1897-1907 рр. (в умовах куріальної системи), вплинув на ефективність роботи вже нового, демократично обраного складу парламенту після 1907 року.

Кліш Андрій Богданович – доктор історичних наук, професор кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, із зауваженнями:

1. Аналізуючи діяльність депутатів, автор багато уваги приділяє їхнім виступам на пленарних засіданнях. Водночас, було б доцільно детальніше висвітлити роботу українців у «вузьких» профільних комітетах, де часто вирішувалася доля законопроектів ще до винесення їх до сесійної зали.

2. Автор зазначає, що застосовував компаративний аналіз діяльності українських депутатів із представниками інших слов'янських народів (чехів, словенців, поляків). У розділах 3 та 4 було б доцільно чіткіше окреслити, у чому саме полягала специфіка тактики українців порівняно, наприклад, із чеськими депутатами, які мали значно більший досвід парламентської обструкції. Чи використовували українці аналогічні методи блокування роботи парламенту?

3. Характеризуючи соціально-демографічний портрет депутатів, дисертант вказує на домінування духовенства та юристів. Було б цікаво простежити кореляцію між професійною приналежністю депутата та його активністю у конкретних комісіях. Чи існував чіткий розподіл праці, де священики займалися виключно освітніми/культурними питаннями, а юристи — конституційними, чи ця межа була розмитою?

Прийдун Степан Васильович – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, із зауваженнями:

1. Автор обмежує хронологічні рамки дослідження 1907 роком — моментом запровадження загального виборчого права. Хотілося б почути думку дисертанта: наскільки якісно змінився склад та ефективність українського представництва безпосередньо *після* проведення перших виборів за новою системою у 1907 році порівняно з досліджуваним періодом?

2. У роботі детально проаналізовано соціально-економічні ініціативи депутатів. Проте виникає питання щодо результативності цих ініціатив. Який відсоток поданих українськими депутатами законопроектів чи інтерпеляцій у соціально-економічній сфері отримав реальне втілення у вигляді урядових рішень чи законів?

3. Застосовуючи компаративний метод, автор згадує про порівняння з іншими слов'янськими групами. Було б доцільно більш чітко окреслити, чи існувала координація дій між українськими депутатами та представниками інших «недержавних» народів імперії (наприклад, словенцями чи чехами) у питаннях саме соціально-економічного захисту, а не лише національної політики.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 7 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Миколі КАЗЮКУ ступінь доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 032 Історія та археологія. Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

**Голова разової спеціалізованої
вченої ради**

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Іван ЗУЛЯК".

Іван ЗУЛЯК